

ประโยค ป.ธ. ๓
แปลมคธเป็นไทย
สอบ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อถ นํ สตุถา กิ ปน เม ตฺวํ ปาปิม ปสฺสสิ ยํ มํ ตฺวํ อวํ วเทสิติ
วตฺวา ภควตา โข ภาเนเต จตฺตารอ อิทฺธิปาทา สุภาวิตา อากงฺขมาโน ทิ ภควา ทิมวณฺตํ
ปพฺพตฺราชํ สุวณฺณนฺตํ อธิมุจฺเจยฺย ตณฺจ สุวณฺณเมว อสฺส อหํปิ โว ธเนน ธนกรณียํ
กริสฺสสามิ อิติ ตุมฺเห ธมฺเมเน รชฺชํ การุสฺสเถวติ เตเน วุตฺเต

ปพฺพตฺสฺส สุวณฺณสฺส

ชาตฺรูปสฺส เกวลี

ทฺวิตาปิ นาลเมกสฺส

อิติ วิทฺธา สมํ จเร ฯ

โย ทฺกฺขมทฺทกฺขิ ยโตนิทานํ

กาเมสุ โส ชนฺตุ กถํ นเมยฺย

อุปธิ วิทิตฺวา สงฺโคติ โลเก

ตสฺเสว ชนฺตุ วินยาย ลิกฺขเตติ

อิมาทิ คาทาทิ สํเวเชตฺวา อญฺโฆเอว โข ปาปิม ตว โอวาโท อญฺโฆ มม ตยา
สทฺธิ ธมฺมสฺมมฺนฺตนา นาม นตฺถิ อหํ ทิ เอวํ โอวาทามิติ วตฺวา อีมา คาทา อภาสิ ฯ

(ธมฺมปทฺฏจกถาย สตฺตโม ภาโค/หน้า ๑๕๕ - ๑๖๐)

แปล โดยอรรถ

๒. สตุถา ตสฺส จ พุราหมณียา จสฺส ตินฺนํ ผลานํ อุปนิสฺสยํ ทิสฺวา
 พุราหมณสฺส โภชนวลา ย คนฺตฺวา ทฺวาเร อฏฺฐาสิ ๑ โสปี ทฺวารสมฺมุเข อนฺโตเคทาภิมุโข
 นิสิตฺตฺวา ภูณฺชติ สตุถารํ ทฺวาเร จิตํ น ปสฺสตี ๑ พุราหมณิ ปนสฺส ตํ ปรีวิสมานา
 สตุถารํ ทิสฺวา จินฺตฺสิ อยํ พุราหมโณ ปญฺจสุ จาเนสุ อคฺคํ ทตฺวา ภูณฺชติ อิทานิ
 จ สมโณ โคตโม อากนฺตฺวา ทฺวาเร จิตฺโต สเจ พุราหมโณ เอตํ ทิสฺวา อตฺตโน
 ภาตํ หริตฺวา ทสฺสตี ปฺนสฺสาหํ ปจิตฺตํ น สกฺขิสฺสามีติ ๑ สา เอวมยํ สมณํ โคตมํ
 น ปสฺสิสฺสตีติ สตุถุ ปิฏฺฐิ ทตฺวา ตสฺส ปจฺจโต ตํ ปฏฺิจฺฉาเทนตี โอนมิตฺวา
 ปุณฺณจหนํ ปาณินา ปฏฺิจฺฉาเทนตี วีย อฏฺฐาสิ ตถา จิตฺตาเอว คโต นุ โข โนติ
 สตุถารํ อหฺมกฺขิเกน โอลเกสิ ๑ สตุถา ตตฺถเอว อฏฺฐาสิ ๑ พุราหมณสฺส ปน
 สวณฺเณน อติจฺฉาติ น วเทติ โอสกฺกิตฺวา ปน สณฺิกเมว อติจฺฉาติ อาท ๑ สตุถา
 น คมฺิสฺสามีติ สีสํ จาเลสิ ๑ โลกครุณา พุทฺธเณ น คมฺิสฺสามีติ สีสเ จาลิตฺเต สา
 สนฺธาเรตฺตํ อสฺกโกนฺตี มหาหสิตํ หสิ ๑ ตสฺมี ขณฺเ สตุถา เคทาภิมุขํ โสภาสํ
 มุญฺจ ๑ พุราหมโณปิ ปิฏฺฐิ ทตฺวา นิสินฺนเวยว พุราหมณียา หสิตสฺสทํ สุตฺวา
 ฉพฺพพณฺณานญฺจ รสีนํ โสภาสํ โอลเกตฺวา สตุถารํ อหฺมส ๑ พุทฺธา หิ นาม
 คาเม วา อรณฺเญ วา เหตุสมฺปนฺนํ อตฺตานํ อทสฺเสตฺวา น ปกฺกมฺนตี ๑
 (ธมฺมปทฺฐกถาย อฏฺฐโม ภาโค/หน้า ๖๓ - ๖๔)

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓ แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ครั้งนั้น อ.พระคาสดา ตรัสแล้วว่า ดูก่อนมารผู้มีบาป ก็ อ.ท่าน ย่อมกล่าว อย่างนี้
กะเราใด อ.ท่าน ย่อมเห็น ซึ่งอะไร ของเรา นั้น ดังนี้ กะมารนั้น ครั้นเมื่อคำว่า ข้าแต่พระองค์
ผู้เจริญ อ.อิทธิบาท ท. ๔ อันพระผู้มีพระภาคเจ้า แล ทรงให้เจริญดีแล้ว ด้วยว่า อ.พระผู้มี
พระภาคเจ้า เมื่อทรงหวัง พึ่งทรงน้อมไป ซึ่งภูเขาหลวง ชื่อว่าหิมวันต์ว่า อ.ภูเขา นี้ เป็นทองจงเป็น
ดังนี้ ก็ อ.ภูเขาอันพระองค์ ทรงอธิษฐานแล้วนั้น เป็นทองนั้นเทียว พึ่งเป็น แม้อ.ข้าพระองค์
จักกระทำซึ่ง กิจอันบุคคลพึงกระทำเพื่อทรัพย์ ด้วยทรัพย์ เพื่อพระองค์ อ.พระองค์จักทรง
ยังบุคคลให้กระทำ ซึ่งความเป็นแห่งพระราชา โดยธรรม ด้วยประการฉะนี้ ดังนี้ อันมารนั้น
ทูลแล้วทรงยังมารนั้นให้สลดแล้ว ด้วยพระคาถา ท. เหล่านี้ว่า

อ.บัณฑิต รู้แล้วว่า อ.ภูเขา พึ่งเป็นสภาพล้วนด้วยทองอัน
มีสีสุก พึ่งเป็น แม้อ.ความที่แห่งภูเขานั้น เป็น ๒ เทือก
เป็นธรรมชาติเพียงพอ แก่บุคคลคนหนึ่ง ย่อมเป็น หามิได้
ดังนี้ พึ่งประพุดติเสมอ อ.สัตว์เกิดใด ได้เห็นแล้ว ซึ่งทุกข์
มีกามใด เป็นที่มอบให้ซึ่งผล อ.สัตว์เกิดนั้น พึ่งน้อมไปซึ่ง
จิต ในกาม ท. อย่างไร อ.สัตว์เกิด รู้แล้ว ซึ่งอุปธิกิเลสว่า
อ.อุปธิกิเลส นี้ เป็นเครื่องข้องในโลก ย่อมเป็น ดังนี้ พึ่ง
ศึกษา เพื่ออันกำจัดซึ่งอุปธิกิเลสเหล่านั้นนั้นเทียว ดังนี้

ตรัสแล้วว่า ดูก่อนมารผู้มีบาป อ.โอวาท ของท่าน อื่นนั้นเทียวแล อ.โอวาทของเราอื่น
ชื่อ อ.การปรึษาด้วยธรรมกับด้วยท่าน ย่อมไม่มี เพราะว่า อ.เรา ย่อมกล่าวสอน อย่างนี้ ดังนี้
ได้ตรัสแล้วซึ่งพระคาถา ท. เหล่านี้ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. พระบรมศาสดา ทรงเห็นอุปนิสัย แห่งผลทั้ง ๓ ของพราหมณ์นั้นและ ของนางพราหมณี ของพราหมณ์นั้นแล้ว จึงได้เสด็จไปประทับยืนอยู่ที่ประตู ในเวลาบริโภคของพราหมณ์ ๆ แม้พราหมณ์นั้น ก็นั่งบริโภคหันหน้าเข้าไปภายในเรือนอยู่ที่หน้าประตู จึงไม่เห็นพระบรมศาสดา ผู้ประทับยืนอยู่ที่ประตู ๆ ส่วนนางพราหมณีของพราหมณ์นั้น กำลังเลี้ยงพราหมณ์นั้นอยู่ เห็นพระบรมศาสดาคิดว่า พราหมณ์นี้ ถวายทานอันเลิศ ในฐานะทั้ง ๕ แล้วจึงจะบริโภค ก็บัดนี้ พระสมณโคดม เสด็จมาประทับยืนอยู่ที่ประตู ถ้าพราหมณ์เห็นพระสมณะ โคดมนี้แล้ว ก็จักนำ ภัตตรของตนไปถวาย เราจักไม่อาจที่จะหุงต้มเพื่อเขาได้อีก ๆ นางคิดว่า พราหมณ์นี้ จักไม่เห็น พระสมณโคดม ด้วยอาการอย่างนี้ จึงหันหลังให้พระบรมศาสดา ได้ยืนก้มลงบังคมพระบรม ศาสดานั้น อยู่ข้างหลังพราหมณ์นั้น เหมือนใช้ฝ่ามือบังพระจันทร์เพ็ญฉะนั้น นางพราหมณี ยืนอยู่อย่างนั้นนั่นแหละ ชำเลืองดูพระบรมศาสดาด้วยอันคิดว่า พระสมณโคดม เสด็จไปแล้ว หรือยัง ๆ พระบรมศาสดา ได้ประทับยืนอยู่ ณ ที่นั้นนั่นแหละ ๆ ก็เพราะกลัวพราหมณ์จะได้ยิน นางจึงไม่ได้พูดว่า นิมนต์โปรดข้างหน้า แต่ถอยไปแล้วพูดเพียงค่อย ๆ ว่า นิมนต์โปรด ข้างหน้าเถิด ๆ พระบรมศาสดา ทรงสั่นพระเศียรเพื่อให้รู้ว่า เราจักไม่ไป นางไม่อาจอดกลั้นไว้ ได้จึงหัวเราะดังลั่น ๆ ขณะนั้น พระบรมศาสดา ทรงเปล่งพระโอภาสไปตรงเรือน ๆ แม้พราหมณ์ จะนั่งหันหลังให้ก็ตาม ได้ยินเสียงหัวเราะของนางพราหมณีแล้วและมองเห็นแสงสว่าง แห่งพระฉัพพัตถ์รังสีจึงได้เห็นพระบรมศาสดา ๆ ความจริง ธรรมดาพระพุทธรเจ้าทั้งหลาย ยังไม่แสดงพระองค์ แก่ชนทั้งหลายผู้ถึงพร้อมด้วยเหตุ ในบ้านหรือในป่า แล้วไม่เสด็จหลีกไป ๆ

พระศรีวิสุทธิวงศ์ อมาสิริ วัดเบญจมบพิตร
สนามหลวงแผนกบาลี

เจสย.
ตรวจแก้.